

Adviesraad Sociaal Domein
Schanspark 40
3931 KV Woudenberg

Verzonden op:
Ons kenmerk: 213648/215664
Contactpersoon: mevrouw H. Rozendal
Afdeling: Beleid en Ontwikkeling
Uw brief van: 27 augustus 2018
met kenmerk:
Bijlage(n): Reactie CDKS en Plan van aanpak Doorontwikkeling
Onderwerp: Reactie op advies op conceptverkenning onafhankelijke cliëntondersteuning

Geachte heer/mevrouw,

Geachte leden van de adviesraad Sociaal Domein,

Op 27 augustus 2018 ontvingen wij uw advies over de conceptverkenning onafhankelijke cliëntondersteuning. Hieronder treft u een reactie op uw punten uit dit advies.

1. Onafhankelijkheid

De Adviesraad Sociaal Domein stelt vraagtekens bij de onafhankelijkheid van MEE: *'Gelet op het feit dat MEE lid is van de Coöperatie en op dit moment de enige organisatie is, waarop de inwoners van Woudenberg een beroep kunnen doen, is het goed dat er kaders zijn waar binnen de onafhankelijke cliëntondersteuning in de toekomst moet gaan functioneren.*

De huidige constructie loopt naar onze mening het risico van belangenverstrengeling. Onafhankelijkheid kan alleen worden gerealiseerd wanneer de uitvoerende geheel onafhankelijk is van het sociaal team. Op dit moment lijkt dit niet het geval. Wij onderschrijven het belang van onafhankelijke cliëntondersteuning dan ook volledig. Rolverwarring moet voorkomen worden.'

MEE is niet gecontracteerd voor WMO maatwerkvoorzieningen, waardoor van belangenverstrengeling geen sprake is. De onafhankelijke cliëntondersteuner is een functie die door een persoon wordt uitgevoerd. Het is een feit dat MEE lid is van de Coöperatie De Kleine Schans. Dit lidmaatschap speelt op een ander niveau, daar gaat het over samenwerking, transformatie vorm geven en ontwikkeling. Op uitvoeringsniveau leidt dit niet tot belangenverstrengeling.

In het plan van aanpak is opgenomen dat het noodzakelijk is om de rol van onafhankelijk cliëntondersteuner nader te formuleren om rolverwarring met het sociaal team te voorkomen. Daarnaast zal naast MEE ook een andere aanbieder in 2020 in het zorgaanbod worden aangeboden zodat een inwoner meer keuze heeft en onafhankelijkheid nog meer gewaarborgd is.

2. Bekendheid en herkenbaarheid

De Adviesraad Sociaal Domein vraagt aandacht voor meer bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuning: *'Wij adviseren elke cliënt via een folder/flyer te attenderen op de mogelijkheid gebruik te maken van de onafhankelijke cliëntondersteuning. Uiteraard beseffen we dat wanneer de cliënt hiervan geen gebruik wil maken, verplichting niet mogelijk is. De regie ligt uiteindelijk bij de cliënt. Wel zijn er situaties denkbaar dat de noodzaak van ondersteuning van de cliënt dringend noodzakelijk is.'*

In het plan van aanpak is het maken van een communicatieplan met als doel het verhogen van bekendheid van cliëntondersteuning. Dit kan gericht zijn op waar informatie/advies te vinden is over bepaalde wetgeving, of ondersteuning bij (het voorbereiden van) een gesprek. Het is van belang dat er bij het eerste contactmoment wordt gevraagd of er een naaste/iemand uit sociaal netwerk bij het gesprek aanwezig kan zijn (voorkeur) en dat de mogelijkheid bestaat een externe onafhankelijke cliëntondersteuner in te zetten. Voorafgaand aan het gesprek zou voor de inwoner duidelijk moeten zijn hoe hij/zij het gesprek het beste kan voorbereiden en hoe een naaste/iemand uit sociaal netwerk/onafhankelijke cliëntondersteuner hierbij kan ondersteunen.

3. Inzet vrijwilligers als cliëntondersteuner

De Adviesraad Sociaal Domein is absoluut geen voorstander van vrijwillige cliëntondersteuning. Zij geven aan dat *'Juist op dit punt is – gezien de complexe materie en de steeds veranderende regelgeving - professionaliteit van groot belang. Een uitzondering hierop kan zijn dat de cliënt zelf iemand uit zijn/haar sociaal netwerk benadert. Het aanbod dient echter uitgevoerd kunnen worden door een professional.'*

In de meeste gemeentes wordt gebruik gemaakt van externe cliëntondersteuners en in sommige gevallen een combinatie van externe cliëntondersteuners en vrijwilligers. Naast de voordelen van inzet van vrijwilligers (drempelverlagend, vergroten keuzevrijheid, ruimte voor maatschappelijke initiatieven en ervaringsdeskundigheid) zijn er ook nadelen (kennisniveau vrijwilliger, kwaliteitsbewaking, coördinatie van vrijwilligers).

Visie op dit punt is dat wanneer de inwoner ondersteuning nodig heeft hij/zij allereerst een naaste/verwant/mantelzorger betreft. Als deze niet voorhanden is kan worden gekeken of iemand uit het bestaande sociaal netwerk/bestaande vrijwilliger deze rol kan vervullen. Als een naaste/verwant/mantelzorger/bestaande sociaal netwerk/bestaande vrijwilliger deze rol vervult kan er sprake zijn van een langdurige ondersteuningsrelatie. Soms heeft het netwerk ook een andere visie op de hulpvraag en is het effectief om deze verschillende visies samen te bespreken.

Mocht de naaste/verwant/mantelzorger/bestaande sociaal netwerk/bestaande vrijwilliger vragen hebben dan kunnen zij ook altijd advies vragen bij de externe cliëntondersteuner. Tenslotte kan een externe cliëntondersteuner ingezet worden als er niemand uit het netwerk van de inwoner beschikbaar is. Op deze manier is de kwaliteit zoveel als mogelijk gewaarborgd en ligt de regie zoveel als mogelijk bij de inwoner.

Er wordt op dit moment nog niet gekozen voor een pool van vrijwilligers gezien de geringe ervaringen en de mogelijke risico's. In het plan van aanpak is opgenomen dat in 2019 geïnventariseerd wordt welke vrijwilligers een rol in cliëntondersteunende taken

vervullen. En dat er voor deze vrijwilligers themabijeenkomsten zullen worden georganiseerd.

4.Keuzevrijheid.

De Adviesraad Sociaal Domein onderschrijft het aanbieden van een keuzemogelijkheid bij externe cliëntondersteuners. *'Dit bevordert de eigen regie van de cliënt, hetgeen een groot goed is.'*

Het is belangrijk dat de inwoner vertrouwen heeft in de cliëntondersteuner. Indien dit niet het geval is moet het mogelijk zijn om een andere cliëntondersteuner te vragen. Daarnaast is de wens dat de cliëntondersteuners ook verschillende achtergronden hebben, waaronder identiteit, doelgroepkennis.

In het plan van aanpak is opgenomen dat er vanaf 2020 ook cliëntondersteuners met verschillende achtergronden in het aanbod worden opgenomen.

5.Inkoop

De gemeente heeft momenteel via een subsidierelatie met MEE de inzet van onafhankelijke cliëntondersteuner georganiseerd. Er is 1 tarief voor onafhankelijke cliëntondersteuning, dus regionale inkoop is niet van toepassing. Voor 2019 is het activiteitenplan van MEE al gericht op doorontwikkeling. Voor 2020 zal met 1 of meerdere partijen een samenwerkingsrelatie worden aangegaan voor de uitvoering van onafhankelijke cliëntondersteuning.

In het plan van aanpak is opgenomen dat er overleg plaats zal vinden met andere partijen.

6.Wijzigingen verkenning onafhankelijke cliëntondersteuning

De verkenning onafhankelijke cliëntondersteuning is op de volgende punten aangepast (mede naar aanleiding van advies Adviesraad Sociaal domein):

Toegevoegd aan kader waar binnen in onafhankelijke cliëntondersteuning zou moeten functioneren in paragraaf 6.1:

- Zoveel als mogelijk vervult de naaste/verwant de rol van cliëntondersteuner. Als deze niet voorhanden is kan worden gekeken of iemand uit het bestaande sociaal netwerk/bestaande vrijwilliger deze rol kan vervullen. Tenslotte kan een externe cliëntondersteuner ingezet worden.

Verwijderd uit het kader:

- Cliëntondersteuning kan zowel door professionals als vrijwilligers worden geboden
- De gemeente neemt het voortouw voor het opzetten van het netwerk onafhankelijke cliëntondersteuners of belegt dat bij een externe onafhankelijke partij.

Paragraaf 6.2 (een nieuwe structuur) is hierop ook enigszins aangepast.

Daarnaast wilt u graag op de hoogte gehouden worden van de reactie van Coöperatie De Kleine Schans op de verkenning. Deze is als bijlage aan deze brief toegevoegd.

U ontvangt hierbij ook de definitieve verkenning alsook het plan van aanpak Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntondersteuning.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Hilda Rozendal via

h.rozendal@woudenberg.nl.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Woudenberg.

Drs. S.M.T van der Marck-Verschoor
Directeur/secretaris

T.Crossen
Burgemeester

Bijlagen:

- Reactie van Coöperatie De Kleine Schans
- Plan van aanpak Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntondersteuning
- Definitieve verkenning onafhankelijke cliëntondersteuning